

เมื่อข้าพเจ้าเป็นหมอรักษาช้าง

จักร พิษัณรณรงค์สงคราม D.V.M.

แผนกส่งเสริมอุตสาหกรรมสัตว์ กรมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ

เรื่องการรักษาพยาบาล ช้างป่วย ได้
 ผ่านมาแต่เป็นเวลาแรมปี ซึ่งข้าพเจ้าควร
 จะได้ ทำเรื่องนกลงในหนังสือพิมพ์ กติกรนาน
 แด้ว ตามความนึกคิดและความรู้สึกอันแท้
 จริงของข้าพเจ้าในครั้งนั้น รู้สึกว่าเป็นเรื่อง
 ขรรมตา การเดินขอเรื่องหนึ่งเรื่องใดลงใน
 หนังสือพิมพ์กติกกร ควรจะเป็นเรื่องที่เกิด
 ประโยชน์กับสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ด้วยความ
 รู้สึกอนัน ข้าพเจ้าจึงได้ปล่อยให้เรื่องผ่านไป
 วนเวลาได้ล่วงเลยมาจนกระทั่งบัดนี้ ข้าพเจ้า
 ได้หวนกลับไปถึงถึงเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับ
 การรักษาพยาบาลสัตว์เท่าที่ได้ผ่านมาแล้วว่า
 มเรื่องอะไรบางอย่างที่แปลก นอกเหนือไปจากการ
 รักษาจำพวกสัตว์เดียงขรรมตา ตามลุ่ม
 บันทก การรักษาพยาบาลสัตว์เดียงของ
 ข้าพเจ้าปรากฏว่า มีอยู่หลายตอนด้วยกัน
 เกี่ยวกับกรไปรักษาช้างหวดง เมื่อได้พบ
 ทูหนควรู้สึกว่าจะออกจะเป็นเรื่องแปลก และขบ
 ขันในบางตอน ซึ่งน้อยท่านด้วยกนหมอาสาพ
 อย่างข้าพเจ้าจะได้มีโอกาสได้เห็น หรือ ได้ทำ

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเสนอ เรื่องรักษา โรค ช้าง น
 ในทำนองเล่าดี กนฟัง ซึ่งอาจจะเกิดประ โยชน์
 บ้าง นอกจากนั้นคำหรับ คำรา ต่าง ๆ ว่าด้วย
 โรคช้าง การรักษาพยาบาลโดยละเอียด ท่าน
 จะหาอ่านได้ยากเต็มที ในด้านกรรักษา
 พยาบาล ผู้เขียนใคร่ขอออกตัวไว้ในที่นี้ด้วย
 ว่า ไม่มีความรู้ความชำนาญมาก่อนเคย
 ฟังจะได้รับ ในขณะที่ไม่ทำการ รักษา นเอง
 ประกอบกับในระยนั้น เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่
 คือในปี 2485 ช้างหวดงของสำนักพระราช
 วงเกิดเจ็บป่วยขนทยอยกันไปคราวละตัว ต้อง
 ด้ ซึ่งข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปทำการรักษา อยู่
 เป็นเวลาแรมเดือน การเจ็บป่วยของแต่ละ
 ตัวต่าง ๆ กัน ซึ่งท่านจะได้ทราบต่อไป

ในการรักษาพยาบาลสัตว์ ย่อมมี
 อุปสรรคและข้อยุ่งยากอยู่หลายประการ จำ
 เป็นต้องอาศัย ความรู้ ความชำนาญ ได้เห็น
 ได้ทำ และมีคำหรับคำราต่าง ๆ เป็นเครื่อง
 ประกอบ คำหรับเรื่องรักษาโรคช้างนั้นผู้เขียน
 มีอุปสรรคอยู่มาก เป็นกรจำเป็นอย่างยิ่งที่

จะต้องคอยช่วยศึกษา หาความรู้มาประกอบในการรักษาพยาบาล เนื่องจากชาติคาราวาเกี่ยวข้องกับเรื่องช้าง ความรู้ที่ข้าพเจ้าพอจะหาได้มีอยู่ทางเดียวคือ การค้นหาซากถามกับผู้เลี้ยงหรือผู้ที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ ฉะนั้น ข้าพเจ้าได้ถือโอกาสค้นหาซากถามข้อปลีกย่อยต่างๆ กับหัวหน้าควานช้าง เกี่ยวกับอุปนิสัยของสัตว์ การให้อาหาร การเลี้ยงดู ตลอดจนการทำการรักษาพยาบาลเด็ก ๆ น้อย ๆ ว่าเขาจัดทำกันอย่างไรในเมื่อสัตว์เกิดเจ็บป่วยลง จากการซักถามนี้ ข้าพเจ้าจะได้รับความสว่างพอจะเป็นแนวทางช่วยในการรักษาอยู่บ้าง

ประวัติ ข้อปลีกย่อยต่างๆ ที่ข้าพเจ้าได้รับทราบจากหัวหน้าควานช้าง

ช้างहतวงที่ทางด้านหน้าพระราชวัง เติงไฉใน ปี 2485 มีจำนวน 5 เชือกด้วยกัน เป็นช้างเผือก ส้มอ๋อใหม่ 2 เชือก คือ พระเศวตวิเชียรพาหนะ ของรัชกาลที่ 6 และพระเศวตวิเชียรคชเดชิตถก ของรัชกาลที่ 7 ส่วนอีกสามเชือกเป็นช้างธรรมดา แต่มีความสัมพันธ์กับช้างเผือก คือช้างพังดีเป็นแม่พระเศวตวิเชียรคชเดชิต ช้างพังดาเป็นแม่เลี้ยงพระเศวตวิเชียรพาหนะ ส่วนช้างพังแบ่น มีอายุได้มากที่สุด และจิตใจเป็นช้าง ที่แข็งแรงอายุยืนมาก ความปรองดองดีมาแต่ในพระนคร

ตั้งแต่รัชกาลที่ 5 รวมระยะเวลาที่อยู่ในพระนครไม่น้อยกว่า 90 ปี ช้างทั้งห้าเชือกทางด้านหน้าพระราชวัง เติงไฉ ในบริเวณวังสวนดุสิต หาดงพระที่นั่งอนันตสมาคม ตามปกติช้างทั้งห้าเชือกเลี้ยงในโรง ตกปอดอกผูกไว้กับเสาตรึง จะพาออกตระพาะเวลาเอาไปอาบน้ำที่เขาดินนาเท่านั้น อาหารประจำวันมัจฉาพวกหญ้าสดและกล้วยเป็นพัน ส่วนอาหารจำพวกอื่น ๆ เช่น อ้อย มะพร้าว คงได้รบอ้อย บางเป็นครึ่งครวด พัดลงนิสัยและความรักหวงไปหมด ช้างทั้งห้าเชือกค่อนข้างใจคำพูดเป็นอย่างดี (เว้นแต่พระเศวตวิเชียรคชเดชิตถก เชือกเดียว ที่ คิดจะเถะเถะเถ) เพียงแต่ใช้คำพูดธรรมดาเป็นการบังคับ ช้างเหล่านี้สามารถปฏิบัติ ตาม ได้ เป็น อย่างดีเท่าที่ข้าพเจ้า สังเกต ความช่าง ทุกคนใช้วาจาสุภาพอ่อนโยน ตัวไหนมีศัลยาบรรดาศักดิ์ ก็ให้คำนาหน้าเรียกชื่อคุณพระทุกครั้งไป เมื่อเกิดเจ็บป่วยของทำการรักษา ควานเพียงแต่บอกว่า อย่า เถะไป นะจะ รักษา ให้หายเจ็บก็ต้องทนเอา เอาจวงเข้าปากก็ได้ ข้าพเจ้าจำได้คิดว่า ช้างพังดีมันวงงเข้าปากบิไว้ทันที เมื่อเจ็บมากเขาก็เพียงแค่น้อยอดวงงคำ เป็นอาการกระทำที่เพิ่มความสงสัยเมตตามากขึ้น พัดลงกรเจ็บป่วย ช้างทั้งห้าเชือก ความปกติไม่ค่อยจะเจ็บป่วยอะไร

มาก นาน ๆ จึงจะมีอาการ ดังครึ่งหนึ่ง ส่วน
 มากเกี่ยวกับบาดแผลเล็กๆ น้อยๆ เมื่ออา
 ทหาร ท้องผูก การเจ็บป่วยเหล่านี้ เขาทำการ
 รักษาตนเอง สำหรับบาดแผล เขาใช้โคลน
 พอก สำหรับครึ่งครึ่งหายเร็วหรือช้า ส่วน
 อาการป่วยอื่นๆ เช่น ท้องผูก เมื่ออาหาร
 เขาก็จัดการถ่ายยาให้ ค่อยๆ ใช้น้ำประจํา
 ดมมะขามเปียกผสมเม็ด เกิดเม็ด ปั้นเป็น ก้อน
 ขนาดโตเท่ากำมือ 4-5 ปั้น ป้อนให้กินขรร
 ดาโดยไม่ยากลำบากอะไรเลย เพราะดมมะ
 ขามเปียก กับเกลือ เป็น อาหาร ที่ ช้าง โปรด
 ปรานมาก อาการท้องผูกเมื่ออาหารก็หาย
 ไป หลังจากถ่ายท้องเรียบร้อยแล้ว ตาม
 ขรรคศาสตร์คว่ำพวกนี้ไม่อยู่นิ่ง จะดังเกิดได้
 ว่า งวงกวดแก่งไปมาตลอดเวลา รมัด
 ระวังในเรื่องการกิน หมายความว่าก่อนที่จะ
 เอาเข้าปากมักจะจับฟาดกับหน้าแข้ง เพื่อเอา
 ดังแปดกปดอมออกแล้วจึงได้ปาก มีการ
 หนีบนอนพักผ่อนได้บ้างในเวลากลางวัน แต่
 ส่วนมากชอบยืน จะตงนอนหลับได้เป็นเวลา
 นานเฉพาะในเวลากลางวัน เมื่อมีการเจ็บ
 ป่วยเกิดขึ้น จะดังเกิดได้ทันที ดังจะไม่
 ยอมตงนอน แม้จะง่วงแฉ่งง่วงก็ทนยืนหลับ
 โงกไปมา หรือบางที่ใช้ปากคาบเส้าตะตุงไว้
 เพื่อไม่ให้ลม จนชอบปากมรอยซ้ำ การที่
 ดังจะไม่ยอมตงนอนในขณะที่เกิดเจ็บป่วยขึ้น

คงจะเนื่องจากความมัวตมว่า นานหนักของตัว
 เองมาก เมื่อตงนอนแล้วจะไม่สามารถลุก
 ขึ้นยืนได้อีก ข้าพเจ้าได้ถามถึงความมัวตม
 ของช้างขณะที่มดัญญาณภัยทางอากาศ ได้
 รับทราบว่า ทุกตัวมีอาการตมตมเหมือนกบ
 คนเราในเอง คั้นใหม่มดัญญาณภัยทางอากาศ
 ขยี้แยกแตกเต็มพันไปหมด ต้องทำความระ
 ชาติเป็นการใหญ่ในวันรุ่งขึ้น

ประวัติ อาการป่วย การรักษาพยาบาล
 ของแคว้นเชือก เท้าได้ทำการรักษา
 จะได้กล่าวเรียงตามลำดับก่อนหลัง

ประวัติย่อ อาการป่วย การรักษาพยาบาล
 ของช้างเชือกที่ 1

ชื่อช้าง พระเศวตวร คชเคชคติด

ประวัติ เนื่องจากน้ำหนักใหญ่ ในเดือน
 ตุลาคม พ.ศ. 2489 ทางสำนักพระราช
 วัง หมอวดพาหนะ ได้ดำเตียงช้างทั้งห้า
 เชือกจากวังสวนดุสิต นำไปเตียงที่สวน
 สีดาตย์ หลังพระที่นั่งบรมพิมาน ในพระ
 บรมราชวัง ซึ่งเป็นที่ตม มีน้ำหนัก
 เพียงเล็กน้อย ระหว่างทาง ช้างเชือก
 นตมตมมาก แดงการอาตมวาด ต้อง
 ใช้ช้างพังแป้น และพระเศวตวรฉิระพาหะ
 เป็นพเตียงกระหนาบไปตมตมทาง เมื่อ
 ถึงที่เตียง ไม่ยอมเข้าเทียบกับ เต้าตม ที่
 เตรียมไว้กับตมจนทน กระกระอาตมวาด

เป็นการใหญ่ ถึงกับล้มตหวหน้าควาน
ข้างตกจากคอ กว่าจะเอาเทียบได้
เกือบพดบค่ำ เมื่อเอาเขาเทียบได้เรียบ
ร้อยแล้ว ผู้เลี้ยงได้ทำการมัดอย่างแข็ง
แรง ใช้เชือกมณินาขนาดใหญ่ มัดขา
หน้า และคอโดยรอบกับต้นจันทน์ จาก
การเคี้ยวกัดของเชือก ทำให้เกิดเป็นแผล
โดยรอบ

อาการ วันที่ 21 ต.ค. 2485 ข้าพเจ้าได้
ตรวจดูที่บาดแผล ซึ่งเกิดจากเชือกมัด
คอโดย รอบ บาดแผล จม ลง ไป ใน เนื้อ
ลักษณะของแผล เป็นแผลเปื่อยเน่ามี
หนองทั่วไป ขนาดของแผลโดยรอบต่าง
กัน แผลโตคือใหญ่กว่าเพื่อน กว้าง
ประมาณ 6 นิ้ว ยาว ประมาณ 26 นิ้ว
ลึกจากขอบประมาณ 1 นิ้ว แผลบนคอ
มีลักษณะเป็นวงกลม แผลด้านขวาของ
ลำคომียู่ 4 แผล ด้านซ้ายของลำคอ 1
แผล กว้างประมาณ 2 นิ้ว ลึกประมาณ
1 นิ้ว ได้แนะนำให้เอาเชือกมัดคอโดย
รอบออก ผู้เปิดยันทุ่เสียใหม่

การรักษาพยาบาล ครั้งที่ 1 วันที่ 21 ต.ค. 85
การรักษาแผลทำไม่ได้ระดวง เนื่องจาก
จากข้างเชือกนเกาะเกาะมาก คาดคงคอย
สังเกตการเคี้ยวในหัวของงวงตลอดเว-
ลา ใช้กระบอกลดขนาดใหญ๋ ดุน้ำยา

Lysol แร่ง 3% ฉีดระต่างทั่วไป ล้วน
ของเนื้อเนื้อให้ควานช่วยตัดขาด เอา ออก
หมด ทำเป็นบาดแผลตืด เมื่อต่างเรียบ
ร้อยแล้ว ใช้ดัดเช็ดแผลให้ระอาด เอา
น้ำยา (Lugol solution) ชูบดัดทาแผล
โดยรอบ แผลบนลำคอใช้ ดัดชูบน้ำ
ยาปิด ไว้เนื่องจาก มี แมลง วัน รม กวน
มาก ได้ใช้น้ำมัน Pine tar ทาที่บ่อ
ขึ้นใหม่

ครั้งที่ 2 วันที่ 22 ต.ค. 85 ระวังว่าแผล
ขึ้น ใช้กระบอกลดขนาดน้ำยาระต่างทั่วไป
เช็ดแผลให้แห้ง แล้วทาด้วยน้ำยา (Lu-
gol solution) เมื่อทาเรียบร้อยแล้ว ใช้
ผงยาได้แผลรอยปิดแผลทั่วไป (ผงยาที่
ใช้มัตวยา Zinc oxide, Boric acid,
Dermatol Animal charcoal ใช้ลด
ระดมเท่ากัน) ปากแผลใช้น้ำมัน Pinetar
ทาโดยรอบ

ครั้งที่ 3 วันที่ 23 ต.ค. 85 แผลดีขึ้น ทำ
การรักษาวิธีเดียวกัน
ครั้งที่ 4 วันที่ 24 ต.ค. 85 แผลดีขึ้นมาก
แผลบนลำคอแห้ง แผลด้านขวาของ
ลำคอดีมาก แผลด้านซ้ายยังมีหนอง
ทำการรักษาวิธีเดียวกัน

ครั้งที่ 5 วันที่ 26 ต.ค. 85 แผลดีขึ้นมาก
คนและแคบเข้า แผลบนลำคอแห้ง ทำ

การรักษาวีรเดียวกัน
ครั้งที่ 6 วันที่ 27 ต.ค. 85 แผลดีขึ้นมาก

เนื้อดี ไม่นหนอง คนแคะแคะเข้า ทำ

การรักษาวีรเดียวกัน

ครั้งที่ 7 วันที่ 29 ต.ค. 85 แผลจะหาย

แล้ว มอบตัวยาทั้งหมดให้ควานช้างทำ

การรักษาเอง

ครั้งที่ 8 วันที่ 2 พ.ย. 85 ไปดูอาการทั่วไป

แผลแห้งเกือบหมด ไม่จำเป็นต้องล้าง

เพียงแต่ใช้น้ำยา Lugolm แล้วใช้ยาได้

ครั้งที่ 9 วันที่ 4 พ.ย. 85 ไปเยี่ยมอีกครึ่ง

หนึ่ง แผลหายเรียบร้อย ไม่จำเป็นต้อง

ได้ยาอีก ได้รับรายงานจากหัวหน้าควาน

ช้างว่า มีช้างป่วยอีก 1 ตัว ขอให้ช่วย

เป็นธุระให้ด้วย

หมายเหตุ-- ในการรักษาบาดแผล ทมิ เนื้อ

เปื่อยเน่าเป็นหนอง น้ำยา (Lugol solution)

ใช้ได้ผลดีเกินคาด เรียกเนื้อได้

อย่างรวดเร็ว

ประวัติ อาการป่วย การรักษาพยาบาลช้างตัวที่ 2

ชื่อช้าง พงดี (แม่พระเศวตครคชเดขิตถก)

ประวัติ ช้างพงดี ไม่กินอาหาร ท้องอืด

ไม่ถ่ายตั้งแต่วันที่ 8 พ.ย. 85 เนื่องจาก

น้ำหนัก อาหารจำพวกหญ้าและ กัดด้วย

ไม้เคียว อาหารที่ตัดไว้รับประทาน

แต่ทางมะพร้าว ต้นกด้วย ดังเกิดได้ว่า

อุจจาระที่ตัดตัวทุก ตัว ถ่าย ออกมา มีแต่

กากเขียนทางมะพร้าว และโย กาบกด้วย

ซึ่งทุกตัวอมตงมาก เนื่องจากขาด

อาหาร

อาการ มีอาการซึมเล็กน้อย ไม่กินอาหาร

ท้องอืด ความร้อนของร่างกาย วัดด้วย

ปรอท 98.4 องศาฟาเรนไฮต์

การรักษาพยาบาล วันที่ 9 พ.ย. 85 ก่อน

วันที่ข้าพเจ้าไปทำการตรวจ หัวหน้า

ควานช้าง ได้จัดการ รักษาถ่าย ท้อง ด้วย

ดัมมะชามเปียกกับเกลือตามที่เคยปฏิบัติ

มาแต่ไม่ได้ผล สำหรับอาการป่วยของ

ช้างรายนี้ ข้าพเจ้าตั้งนิมุฐานว่า เกิด

จากอาการท้องผูก และมีเศษอุจจาระ

ปิดทางเดินของลำไส้ (Impaction) ข้าพ

เจ้าได้ตกลงใจตัดควานก่อน ซึ่งอาจจะได้ผล

ถึง ส่วนของ อุจจาระ อยู่ใกล้ กับ ทวาร

หนัก ได้จัดการคมนาอนผสมดัมมะชาม 4

ถึง หม้อสดวนใช้บนานหนักดัมมะชามพอ

กับ ท่อ ฉายยาง ดินน้ำมัน ขนาด ใหญ่

ผ่านเข้าไปทางทวารหนัก หม้อสดวนผูก

แขวอกกับคันดินทม และตัวข้าพเจ้าเองก็

บนอยบนคานคคันดินทม การสดวนท่อ

ยางเข้าทางทวารหนักลำบากมาก เนื่อง

จากท้อยางไม้แข็งแรงพอ การบีบตัวของ ทวารหนักทำให้ปดายท่อยางมีวนตัวกดบ้อออกมาหมด ไม่ดำมารจรผ่านเข้าไปได้ เมือการถ่วงด้วยน้ำหนักไม่ได้ผล ข้าพเจ้าได้ทดลองดั่งคุณ จนลุดปดายแขน ไม่พบก้อนอุจจาระเลย การบีบตัวของทวารหนักแรงมากทำให้โคนแขนเข้าไปหมด ส่วนของทวารหนักทางปดายแขนที่ข้าพเจ้าดวงเข้าไปกว้างมาก รู้สึกว่าออกจะเปะประมากกว่า จระด้าด้านข้างของทวารหนักได้ คล้ายกับเอามือลงไปควานในตุ้ม ข้าพเจ้ากดับมากรมในคอนบาย เอาตัวยาดักเกิดฝรัง Magnesium sulfate ไป 1 ปอนด์ กับตัวยา Arecoline hydrobromide ดำหรับฉีดไป 1 หลอด เข้มฉืดพร้อม ข้าพเจ้าได้ทดลองฉีด Arecoline hydrobromide (ใช้ตัวยา 1/2 เกรน ละลายในน้ำ 5 ซม.ม.) ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง เว้นระยะ 30 นาที ฉีดซ้ำอีก 1/2 เกรน ไม่ได้ผล ตัวยาไม่แสดงการเปลี่ยนแปลงอะไรเลย เมือการฉีดยาไม่ได้ผล ข้าพเจ้าทดลองให้ดักเกิดเป็นยาถ่าย ถ้าจะเอาดักเกิดผสมน้ำให้ดื่มเอง หรือกรอกให้กินคงไม่ยอมแน่ ข้าพเจ้าจึงเอาดัมมะชามเบี่ยงแผ่ออกเป็นแผ่นคลุมซ่อนดักเกิดไว้ข้างใน แล้วบ่อนให้กิน

ชางตัวมันดูตาดมาก ใช้ชอบปากบับป็นมะชามเบี่ยงแตกหมด เมือได้รสดักเกิดอคายป็นมะชามเบี่ยงทงหมด ไม่ยอมกิน ตกตงเดียดเกิดอไป 1 ปอนด์

วันที่ 10 พ.ย. 85 ม้อการชิมมากชน ไม่แแต่ต้องอาหารเลย ชอบกินแคตดิน ได้ทดลองฉีด Arecoline hydrobromide อีก 2 เข้ม เว้นระยะห่างกัน 30 นาที เข้มที่ 1 ใช้ตัวยา 1/2 gr เข้มที่ 2 ใช้ตัวยา 1 gr หลังจากรฉีดเข้มที่ 2 แล้วประมาณ 10 นาที ดั่งเกิดเห็นดำได้ทำการเค็ดอนไหวเด็กน้อย แล้วกหายไปไม่ได้ผลเช่นเคย

วันที่ 11 พ.ย. 85 ม้อการชิมมากชน อากการทอ้งอดเห็นได้ ชัดมาก ช่องระหว่างซี่โครงและช่องอ้วบ เค็งเค้มไปหมด เนื่องจากคังตัวของตมในดำได้ งวงคกยื่นหดบตา ได้ทดลองฉีด Arecoline hydrobromide อีก 1 เข้ม ใช้ตัวยา 2 gr ไม่ได้ผล ได้พยายามหนักทบทวนในเรื่องตัวยาด่าง ๆ ที่ใช้เป็นตัวยา ดำหรับถ่ายทอ้งว่ามตัวยา อะไรบ้าง ที่ใช้ได้ผล มากที่สุดใหม่มา และไม่ตอ้งใช้ตัวยาเป็นจำนวนมาก ดำหรับฆ่าเทคให้เพียง 6 กรัมก็ได้ผล จะตอ้งทดลองใช้ดูในวันพรุ่งนี้ กะว่าจะให้ประมาณ 4 เท่าของม้อ

วันที่ 12 พ.ย. 85 วันนั้นมีอาการเพ็ชมาก
 ยืนล้มหลายครั้ง ทําการเคลื่อนไหว
 น้อยที่สุด คัวยาที่เตรียมมาให้ในเวลานั้น
 มี Calomel 24 กรัม ในการให้ยา ได้
 ใช้ตะมุด 4 ผลคว้านเอาได้ในออก เอา
 คัวยาขี้บรจข้างในแล้วเอาเนื้อ ตะมุด
 บีบช่องที่คว้านบ่อนให้กินที่ผลัด เศษ
 บุญมากที่สัตว์ยอมกินทั้งหมด ไม่ม้ตก
 หล่นเลย ถ้าคัวยาชานานไม่ได้ผลเห็นจะ
 ตายแน่ ทางด้านกัพระราชวังได้จัดการ
 เตรียมคัต คอช รดน้ำหรม น้ำศพ ไป ทิ้ง
 จากเทศบาลไว้เรียบร้อยแล้ว

วันที่ 13 พ.ย. 85 วันที่ได้ไปเยี่ยมแต่เช้า
 รู้สึกม้กาดังใจบ้างที่สัตว์กายออกมาเป็น
 น้าเด็กน้อย ดีของอุจจาระดำคดๆ มี
 เศษดินปนออกมามีด้วย ข้าพเจ้าได้ให้
 Calomel ซ้ำอีกจนให้ 30 กรัม ทาวิธี
 เดียว กัน โดยยัด คัวยา ลง ใน ตุ๊ก ตะมุด
 เมื่อให้ยาเรียบร้อยแล้วกดับกรม

วันที่ 14 พ.ย. 85 ได้ไปเยี่ยม เข้า กว่
 ปกติมาก ต้องการทราบผลของยาที่
 ให้ดังที่ข้าพเจ้า คอง กาว ทราบ มาก กว่
 อื่น คือ ดีคัวยงคยน้อยหรือตงนอน
 เสียแล้ว จากระยะไกล ข้าพเจ้าเห็น
 ช้าง พังดี แกว่ง งวง ไปมาเหมือน ปกติ
 หัวหน้าควานข้างฉงมารวยงาน อย่างดี

อกตใจว่า เรียบร้อยแล้วครบ ดีคัวกาย
 ทอง ตง แต่เมื่อวาน น้เวตา 4 โมง เย็น
 ก้อนอุจจาระมี โตผิดปกติมาก กว่จะ
 เอาออกจากช่องทวารได้ ต้องใช้คัวขอ
 เหล็กช่วยดึง ก้อนอุจจาระที่ออกมาที่
 หล่งไม่ใหญ่โตมาก เมื่อข้าพเจ้าเดินเข้า
 ไปใกล้ ช้างควนแล้วตั้งอาการดุกดุดกน
 วิดีกวดอกตใจทหายเรียบร้อย ยกวง
 ษนจบเหนือหัวดำครึ่ง เป็นการคารวะ
 ที่ทำตนเอง โดยความม้ได้บอกให้ทํา
 การแต่ง คารวะของข้างควน ทําความ
 แปลกใจให้ข้าพเจ้ามาก ทง ๆ ที่เป็น
 ดีคัว ยังรู้สึกบุญคุณ

หมายเหตุ ก้อนอุจจาระที่สัตว์กายออกมา
 มีขนาดโตมาก ได้ผ่าคูนัยกต่างวัด
 โดยรอบ 12 นิ้ว ยาว 10 นิ้ว ดีกษณะ
 ของเนื้ออุจจาระ มีแต่ ไบคาบ กัดด้วย กบ
 เดินทางมะพร้าว ม้วนรวม กัน เป็น ก้อน

ประวัติ อาการป่วย การรักษาพยาบาล
 ของช้างเชือกที่ 3
 ชื่อช้าง พงดา(แม่เตยงพระเศวตวรวิระพาหะ)
 ประวัตติ ทางด้านกัพระ ราชวังหมอดพาทนะ
 ได้มาคัตค่อชให้ ไปช่วยรักษา ช้าง บ่วย
 อีก 1 คัว ทำเจ็บเดินไม่ถนัด
 อาการ ปรากฏว่า ปตายเท่าหน้าซ้ายมวม

เป็นหนองที่จุมูกเต็ม
มานาน

การรักษาพยาบาล ครั้งที่ 1 วันที่ 1
ธันวาคม 2485

ช้าง ตัวนม อุป นิสสัย ใจ คอค ต้มมาก
ยอมให้ทำทุกอย่าง ไม่แดงตา
เกาะหรืออาตระวาดแม่แต่น้อย บอกให้
ยกเท้าเจ็บจน เพื่อตรวจ ก็ทำตาม ในการ
รักษา ใช้ยา Lysole 3% ชวดังวัด
เอาหนองออก ขดใบแฉะตัดเอาเนื้อที่
เลยออก แล้วใช้ด้าตุม นยาจุนด์
(Copper sulfate 10%) ยัดในช่อง
จุมูกเต็ม เพื่อบดกั้นการส่งปรก ใช้
กระดอม ทำ เป็น ถุง ดอง รับ มัด คัด กับ
ปลายเท้า

ครั้งที่ 2 วันที่ 3 ธันวาคม 85 ไปทำ
การรักษา ใช้ตัวยาและปฏิบัตินี้ด้วย
กันกับครั้งที่ 1 ได้มอบตัวยาให้ผู้
ทำการรักษาเอง

ครั้งที่ 3 วันที่ 8 ธันวาคม 85 เต็มเยอ
ออกมาก จนจะหลุด ทำการล้างด้วย
นยา Lysole และนยาจุนด์ เมอเซด
แห้งเรียบร้อยแล้ว ใช้ผงยา Three
sulfate ยัด (ผงยามีส่วนผสมของ
Zinc sulfate, copper sulfate, Iron
sulfate)

ครั้งที่ 4 วันที่ 10 ธ.ค. 85 ไปทำการ
รักษา เต็มหลุดจากเนื้อ เนื้อแห้งแต่
วัดคอคตมาก ทำการรักษาวัดด้วยกั้นได้
มอบตัวยาทั้งหมดให้ควานช้างช่วยรักษา
ครั้งที่ 5 วันที่ 15 ธ.ค. เนื้อแห้งตมมาก

ใช้เท้ายันได้ดี
ครั้งที่ 6 วันที่ 18 ธ.ค. 85 ได้ไปเยี่ยม
อีกครึ่งหนึ่ง แผลแห้งเรียบรอย
หมายเหตุ ในการรักษาแผลหน้าเปื่อยตาม
บริเวณเต็บ ตัวยา Three sulfate ใช้
ได้ผลดี

ประวัติ อาการป่วย การรักษาพยาบาล
ช้างเชือกที่ 4
ชื่อช้าง พังแบ้น

ประวัติ ทางสำนักพระราชวัง หมอตรวจพาด
ได้มาติดต่อ ขอ ให้ไป ช่วยตรวจ และ ทำ
การรักษา ช้างพังแบ้น ไม่ยอมกินอาหาร
และไม่นอน มาเป็นเวลา 8 วัน พยายาม
กดั้นแต่กดั้นไม่เข้า

อาการ ช้างตัวนี้ผูกขึ้นโรง ร่างกายทรุด
โทรมตมมาก ผิวหนังเหี่ยวจนเปื่อยหลุด
ไปได้แนะนำ ให้เอามาผูก เตย นอกโรง
โคนต้นไม้ใหญ่ เพื่อให้สัตว์ ได้ออกกาดัง
กายได้บ้างพอตมควร แทนที่จะผูกขึ้น
โรงตลอดเวลา ชอบปากท่วไปเมื่อยม

โตหิดออกเล็กน้อย เนื่องจากใช้ปากคาบ
เส้าตะตุง ได้ทดสอบให้หญ้าตัดกิน ดัด
ทำการเคี้ยวแล้วคายออกไม่ดำมารุกกิน
ได้ อาการเช่นนี้คงเนื่องจากตำค้ออีกเดิม

การ รักษา พยาบาล ครั้งที่ 1 วันที่ 11
มี.ค. 2491

ข้าพเจ้าได้เตรียมผสมยาผง สำหรับ
โรค อักเสบติดเชื้อ ไปด้วย ตวยา ที่ ใหม่
Ammonium chloride และผง Gentian
ขนาดของยาที่ให้ 4 เท่าของ จำนวนที่
กับมา ข้าพเจ้าได้เอาตัวยาระดมลงในน้ำ
ประมาณ $\frac{1}{4}$ ของถึงขนาดกลาง เพื่อให้
ตัดค้อมเอง ถ้าตัดค้อมดำมารุกค้อมยาจำพวก
นี้ได้หมดคงจะได้ผลบ้าง ในขณะที่ยัง
กำลังนำยาไปให้ช้างตัวนี้ ข้าพเจ้า
ได้ยื่นเฝ้าดูอาการอยู่ ทางด้านหลังของช้าง
ห่างประมาณ 4 วา ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจ
ที่ช้างค้อมนำยาเขาไปเต็มดวง แต่ด้วย
ความฉลาดแกมโกง แทนที่จะได้ปดาย

วงเข้าไปในปาก กัดมันวงวงย้อนมา
ทางหลัง แล้วพ่นายามาทางข้าพเจ้า
ทำให้เลือดฝาดเปื้อนไปหมด เป็นอัน
ว่าไม่ได้ผลตามวิธีนี้ เลยยาไป 1 ห่อ
จำเป็นต้องหาวิธีใหม่ โดยบรรจุตัวยา
ลงในหลอดข้าวเหนียวขนาดใหญ่ แล้วใช้
ด้ามมะขามเบียดกดม้ออีกชั้นหนึ่ง คราวนี้
ได้ผล ได้มอบตัวยาทงหมดก็เตรียมไป
ให้มันเคี้ยวทำการรักษาเอง กระว่าจะไป
เยี่ยมอีกในวันที่ 14 มี.ค. 91

การไปเยี่ยมครั้งที่ 2 วันที่ 14 มี.ค. 91

อาการดีขึ้น กินอาหารได้เล็กน้อย ได้
มอบตัวยาไว้ให้ทำการรักษาต่อไป

การไปเยี่ยมครั้งที่ 3 วันที่ 16 มี.ค. 91

อาการดีขึ้น กินอาหารได้ แต่รู้สึก
กำลังซาอ่อนเพลีย ไม่ค่อยเดิน ผิวหนัง
ทั่วไปเปื่อย เนื่องจากความชรา

ได้ทราบภายหลังว่าช้างตัวนี้ ได้ค้อม
ลงในเคอนเคียวกิน

ท่านชอบอย่างไร

ในระยะสิบกว่าปีมานี้ เราแปล Veterinary Science เป็นสัตวแพทยศาสตร์ ปริญญาตรี Bachelor of Veterinary Science ก็ตรงกับ สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต Master of Veterinary Science ก็ตรงกับ สัตวแพทยศาสตรมหาบัณฑิต ปริญญาเอก Doctor of Veterinary Science ก็ตรงกับ สัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ในระยะเวลาดังกล่าวมานี้ ทางคณะรัฐมนตรีได้มีมติผ่านมายัง สภามหาวิทยาลัย ที่จะให้พิจารณา ไตร่ตรองบัญญัติศัพท์ไทยใหม่ โดยที่ประสงค์จะตั้งคำว่า "สัตว" เพื่อศิริมงคลทางวิชาชีพ ทั้งส่วนรวมและส่วนบุคคล

มติคณะรัฐมนตรีก็มีเหตุผล อย่างน้อย ทางอักษรต่างประเทศ ส่วนมากก็ใช้ คำ "Veterinarian" หรือ "Veterinary surgeon" แทนคำ "Animal doctor"

อย่างไรก็ดี วิสัยปณฺชนด้ามัญทั่วไป ย่อมจะมีความคิดความเห็นในเรื่องนี้ได้ต่าง ๆ กัน พวกหนึ่งเห็นว่าควรที่จะเปลี่ยนเพราะอาจ

จะหาคำใหม่ที่เหมาะสมได้ พวกที่เห็นตรงข้าม ก็ถือว่าคำเก่าเหมาะสมดีแล้ว ทั้งไม่น่าจะมีความรังเกียจที่จะใช้คำว่า "สัตว" หรือไม่ ก็มีความรังเกียจคำว่า "สัตว" เหมือนกัน แต่เกรงว่าคำใหม่ที่จะนำมาใช้นั้น จะเดวิดว่าคำเดิมเสียอีก ส่วนพวกสุดท้ายนั้น ก็มักเป็นพวกที่ยังไม่ความเห็นอย่างไร จนกว่าจะได้ ฟังความเห็น ของ แต่ละฝ่าย มา พิจารณาประกอบจนเพียงพอแล้ว

เป็นโอกาสอันประเสริฐสำหรับพวกเรา ในวิชาชีพนี้ ที่จะได้ช่วยกันทางกำลังใจ, กำลังแรง, และกำลังความคิด พิจารณาไตร่ตรองว่าควรจะไปในรูปใด จะเป็นประโยชน์ ไม่น้อยถ้าเราจะพิจารณาศัพท์ บรรดาผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทย ได้พิจารณาเอาเพื่อคุณ มาให้ ตามคำขอรับของคุณ หลวงชัย-อัครวิทย์ คณะบดี คณะสัตวแพทยศาสตร์

ตั้งนี้ "สัตวแพทยศาสตร์" หรือ "สัตวแพทยศาสตร์" ของพระบรมราชพิธีให้เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2491

“ปศุเวชวิทยา” หรือ “ปศุเวช-
ศาสตร์” หรือ “ปศุแพทยศาสตร์” ของนาย
ดึกิจนิมานเหมินท์ ให้เมื่อฉนวน 27 พฤศจิกายน
ยน พ.ศ. 2491

“ปาศุแพทยศาสตร์” หรือ “ปาศุ-
แพทยศาสตร์” ของพระยา อนุมานราชชน
ให้เมื่อฉนวนที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2491

ถ้าหวั่นความเห็นของ คุณพระวรเวทย
วิดิฐนัน ท่านได้แถลงให้ทราบว่าได้แปลง
คำ โดยอาศัยหลักตัว “ป” เป็น “พ”
“อ” เป็น “ว” ฉะนั้น “ปศุ” จะเป็น
“พศ” หรือเมื่ออ่านเร็ว ๆ จะมาในรูป
“พศ” หรือจะแปลงตัว “อ” จาก “อ”
เป็นตัว “พ” อีกครั้งหนึ่ง ทำให้ “พศ”
เป็น “พศพ”

ปัญหาเรื่องศัพท์พศคน ผู้เขียนได้เคย
เดินออกคณะกรรมการประจำ คณะสัตวแพทย-
ศาสตร์ เมื่อราว เดือน กันยายน หรือ ตุลาคม
พ.ศ. 2488 และคณะกรรมการมหาวิทยาลัย
แพทยศาสตร์ เมื่อฉนวนที่ 22 มกราคม พ.ศ.
2489 แล้ว โดยอาศัยคำ “ปศุ” ซึ่งแปลว่า
“สัตว์” ผูกเป็นรูป “ปศุเวชศาสตร์” หรือ
“ปศุแพทยศาสตร์” พิจารณาแต่ก็ยังมีได้ตก
ลงกันในเรื่องใด

ปัญหา ศัพท์ เทคนิค ทาง วิชา ศาสตร์

แขนง สัตววิทยานับเป็นเรื่องยุ่งยากมาก เพราะ
บางคำที่ผูกดูเหมาะสม บางคำก็ไม่เหมาะสม ยก
ตัวอย่าง เช่น Histology เคยมีผู้บัญญัติไว้
ว่า “มิญชวิทยา” (“Histos” ตรงกับ
“Web” “มิญช” ตรงกับ เยื่อใย)
“Embryology” เคยมีผู้บัญญัติไว้ว่า “คภ
วิทยา” (“Embryos” ตรงกับ “คภ”
ซึ่งตรงกับ “ลูกในครรภ์”) ก็ได้เลิกใช้ไป
เสียแล้ว และ “Medicine” ก็ตรงกับ “อายุร
ศาสตร์” แปลตามหลักภาษาไทยมีความ
หมายถึงวิชาที่จะพุงชีวิตให้ยืนยาวขึ้น แทน
ที่จะเป็น “โอดศาสตร์” หรืออย่างอื่น ซึ่ง
หมายถึงการรักษาโรคทางยา แต่คำว่า “Medi-
cine” ที่ใช้ “อายุรศาสตร์” นั้นจะเหมาะ
ดีแล้ว เพราะการรักษาโรคทางยาในอินเดีย
เขาก็ใช้คำว่า “อายุรเวท” ซึ่งตรงกับคำ
“Ayurvedics” ซึ่งพบเต็มอยู่ในหนังสืออัง-
กฤษที่เกี่ยวกับตำรายา อินเดียแผนโบราณ
อันที่จริงการผูกคำต่าง ๆ ช่างบน ก็มี
ความประสงค์ที่จะหลีกเลี่ยงคำ “สัตว์” เท่า
นั้น ถ้าจะแปลโดยทางตรง หรือแปลงสระ
และพยัญชนะ โดยทางอ้อมกับมากคงจะ
ได้ความหมาย ของรากเง้าคำ “ปศุ” เติม
นั่นเอง ผู้เขียนจึงพยายามที่จะผูกคำไทยอีก

โดยอาศัยรากเก่าคำ อังกฤษ "Veterinary" ซึ่งตรงกับ "Vetus"

จากหลักฐานที่ตรวจค้นได้ พอทราบได้ว่า คำ "Veterinary" ก็เป็นคำอังกฤษที่พึงใช้ในครั้งแรกใน ค.ศ. 1828 ร้อยยี่สิบปีมาแต่เท่านั้น

ปกติคำในภาษาทั่วไปนอกจากจะมีประจำภาษาตนเองแล้ว ยังจะต้องยืมจากภาษาอื่นอีกไม่ใช่น้อย รากเก่าที่ภาษาของอังกฤษยืมก็มักมาจากภาษากรีก ภาษาละติน ในทำนองเดียวกันคำไทยที่มรากเก่ามาจาก ภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต

จากละติน Encyclopaedia Britannia แปลว่า หนึ่งปี (A year) (Latin) "Vetus" ซึ่งอาจจะเปลี่ยนรูปมาเป็น "Vitulus" แปลว่า ลูกตัวหนึ่ง (A calf) "Vitellus" แปลว่า ลูกวัวอ่อนตัวหนึ่ง (A young calf), "Veterinus" แปลว่า เกี่ยวกับลูกสัตว์อายุหนึ่งปี (Pertaining of yearlings) และ "Veserinarius" แปลว่า เกี่ยวกับบรรทุกสัตว์ และสัตว์พาหนะ (Connected with baasts to burden and draught)

จากกรีก (Greek "etos" (Fetos) ซึ่งตรงกับ "Vetus"

จากสันสกฤต (Sanskrit) "Vatsa"

ฉะนั้นถ้าเราจะผูกคำไทย โดยอาศัยรากเก่าที่เทียบเคียงกันได้จากสันสกฤต โดยมุ่งที่จะไม่ใช่คำว่าสัตว์ แต่ก็น่าจะเป็น "วตส์" ซึ่งตรงกับ "Vatsa" Veterinary Science" ก็น่าจะเป็น "วตส์แพทยศาสตร์" ซึ่งมรากเก่าเทียบได้ตรงกัน

จากนิตยสาร Indian Journal of Veterinary Science and Animal Husbandry ประจำเดือนมีนาคม ค.ศ. 1940

L.H. shirlaw ได้เรียบเรียงประวัติและเรื่องราวทางวัฒนธรรม ของวิชาสัตพทางคานตะวันออกสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ฤคเวท (Rigveda) เป็นคำราเต็มแรกซึ่งไม่ปรากฏนามผู้แต่งของชนชาติอินดู ใน สมภูทว่าปีราว 2000-1400 ปีก่อน คฤตกาล มีเรื่องราวทางเทพนิยายกล่าวถึง เมื่อถึงขทวปี (sanga Devi) ได้เป็นนมเหย้าพระอาทิตย์ นางทนความร้อนจากพระอาทิตย์ไม่ไหว จำต้องแปลงกายเป็นม้า ครั้นพระอาทิตย์ตามพบก็แสดงร่างเป็นพ้อม้า ในที่สุดนาง คคอดเทพบุตรฝาแฝดคู่หนึ่ง ชื่อว่า นตส์ย (Nasatya) และ ทศร์ (Dasra) โดยที่ได้กาเห็นคิดจาก มาทงคู้ จึงได้ชื่อว่า "อศวิน" (Asvin)

กล่าวกันว่า พระอินทร์ (Indra) หมายดัง กตจนกระทั่งทุกวันนี้ ถ้าจะผูกชื่อใหม่โดยอาศัยชื่อของเทพเจ้าตามนิยายกรีก เป็นหลัก วิชาวพนกนาจะเป็น "ชวชนแพทยศาสตร์"

ผู้เดียว ทงกาชบมิให้กาย

ให้โดย กัดจะเมิดจะตัดหัว เทพบุตร

ใครจะได้คีตปวิทยาการ วิชาวพ นมา

จึงออกอุบายแก้แค้นพระ-

โดยตัดหัวนำมาดับเบียดนภศรัษษะ

เพื่อการศึกษา ครั้นพระอินทร์

ทชยนิชตะเมิดกกรวดแตะตัดหัว

เทพบุตรอศิวินคน

โดยเอาศีรษะของทชยนิช

ได้แทนดั้งเดิม

พระอินทร์จะผูกชื่อใหม่โดยอาศัยชื่อของเทพเจ้าตามนิยายฮินดูเป็นหลัก วิชาวพนกนาจะเป็น "อศิวินแพทยศาสตร์"

ส่วนเทพนิยายของวิชาวพนทางด้าน ตะ

นักคิดสายกับของอินเดีย

เทพเจ้า Kronos ตกหลุมรัก

มหาสมุทรชื่อ Philyra

จึง เหมิด

ผลที่สุดได้ถูก ชื่อ

อันเป็น

ซึ่ง กองตัดวรัษ

ใช้เป็นตราประจำเครื่อง-

หมายดัง กตจนกระทั่งทุกวันนี้ ถ้าจะผูกชื่อใหม่โดยอาศัยชื่อของเทพเจ้าตามนิยายกรีก เป็นหลัก วิชาวพนกนาจะเป็น "ชวชนแพทยศาสตร์"

ส่วนการที่จะผูกคำบาลี หรือ ดั้งเดิม นอกจาก "ปศุ" แตะ คำที่เหมาะสมพอใช้ก็คือ "ชวชน" ซึ่งมีความหมายว่า ดีคว ดั้งตาม พจนานุกรม ไทย-อังกฤษ ของพระอาจารย์ชยาคม เดิมประจำปี ค.ศ. 1941 หน้า 298 วิชาวพนกนาจะเป็น "ชวชนแพทยศาสตร์"

ผู้เขียนไม่ใช่นักภาษาศาสตร์ อะไรที่ เป็นดังบอกพร้อม แต่วกหัวงอย่าง ยิงที่จะ ได้รับ อภัยจากบรรดาผู้ ที่เป็นยดเอด ทัก คระ ในทางนี้ ด้วย.

จะเป็นเหมาะที่สุด ถ้าได้มาชิกทุกท่าน พยายามที่จะตั้งความเห็นของแต่ตะบุคคลโดย ชิดัดระมายงผู้เขียน เพื่อจะรวบรวมเด่นชัด ประชุมถึงความเห็นแตะมติฉวชนวม ในวิชา ชพน โดยเร็วที่สุด อย่างน้อยก็จะเป็นเครื่อง แต่งตั้งให้อุ่ชชนรุ่นหลัง พอทราบถึงชวศจจวโรใจ ของชาวดีควแพทยในชณะนี้ได้ ถ้าทุกคน ร่วมมือด้วยดี ผู้เขียนจะเด่นขอผลครณะแตะ ดลิตีต่าง ๆ อันเป็นมติ ของ ฉวชนวม ถ้า ดำารกอำนาจได้ในหนังสือเล่มหน้า ผู้เขียน

หวังว่าทุกคนคงจะร่วมมือด้วยดี และขอขอบ

พระคุณต่อหน้ามาด้วย

แบบทศวรรตั้ง ควรเป็นดังนี้

- (ก) 1. เปิดยื่นข้อ
- 2. ไม่เปิดยื่นข้อ
- 3. ไม่มีความเห็น

(ข) เปลี่ยนเป็น "พิศพแพทย-
ศาสตร์"

"พิศพแพทยศาสตร์"

"พิศุเวชยวิทยา"

"พิศุเวชยศาสตร์"

"พิศุแพทยศาสตร์"

"ปาศุแพทยศาสตร์"

"ปาศุภแพทยศาสตร์"

"ปศุเวชศาสตร์"

"วิตตั้งแพทยศาสตร์"

"อศุภวินแพทยศาสตร์"

"ชวินแพทยศาสตร์"

"ชวินชนแพทยศาสตร์"

หรือคำอื่นที่ท่านใครจะเสนอ

(ข้อความที่ไม่ต้องการขีดทง)

ตั้งชื่อ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ม.ร.ว. ชนาญวัต เทวกุล

8 ธันวาคม 2491

หมายเหตุ ผู้เขียนได้โดยมีจดหมายขอพระราชทานชื่อจาก พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณโทยมาหลายเดือนแล้ว แต่ก็ยังมิได้ทรงประทานดำริมาในรูปใด